

01.02.2019

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- *ABD'nin Suriye'de tampon bölge planı. Batılı yeni bir güç oluşturulacak...* Wall Street Journal, ABD'nin Suriye'deki tampon bölge planının ayrıntılarını yazdı. Buna göre Trump yönetimi, tampon bölgeyi yeni oluşturulacak bir Batılı gücün korumasını istiyor. Wall Street Journal'ın üst düzey yetkililere dayandırdığı haberine göre ABD, tampon bölgenin müttefikleri Fransa, İngiltere ve Avustralya tarafından kurulmasını planlıyor. Washington'ın kendi askerlerini çekip bu ülkelerin bölgeye yerleşmesi karşılığında askeri yardım önerdiği belirtiliyor. Haberde, "ABD yönetimi hem Türkiye'nin Suriye'deki ayrılıkçı Kürtlere dair endişelerini gidermek, hem de Türk güçlerini, IŞİD'le mücadele eden ABD destekli Suriyeli Kürtlerden uzak tutmak amacıyla, aralarında İngiltere, Fransa ve Avustralya'nın da bulunduğu müttefiklerini Suriye'nin kuzeyinde sorumluluk almaya ikna etmeyi umuyor. Kendi güvenli bölgesini kurmaya yemin etmiş Türkiye ise bu fikre karşı çıktı" denildi. Kendi askerlerini çekecek olan Washington'ın, buraya yerleşecek Batılı güçlere istihbarat, gözetim ve keşif desteği vermeyi önerdiği belirtiliyor. ABD'nin komşu Irak'ta, ihtiyaç duyulması halinde yeniden Suriye'ye geçecek bir 'hızlı reaksiyon gücü' buldurma sözü verdiği de iddia ediliyor. Avrupalı bir yetkili bu girişimi doğrularken, henüz resmi bir yanıt verilmediğini ve bir anlaşma yapılmadığını, görüşmelerin devam ettiğini söyledi. Haberde, ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo'nun önümüzdeki hafta IŞİD karşıtı koalisyon üye ülkelerden mevkidaşlarını ağırlayacağına dikkat çekildi. ABD Genelkurmay Başkanı Joseph Dunford da geçen hafta Brüksel'de görüştüğü bir dizi Avrupalı lideri plana ikna etmeye çalıştı. Gazeteye konuşan yetkililer ABD'nin, 'tampon bölge kurulmazsa 3.5 milyon sığınmacı Avrupa'ya kaçabilir' argümanını kullandığını söyledi.

ABD'NİN SURİYE'DEN ÇEKİLMESİ

- *ABD Kongresi'nde Kürtleri (?) korumaya yönelik yasal düzenleme ve Afganistan-Suriye'den çekilmeyi önleme kararları...* ABD Başkanı Trump'ın Suriye ve Afganistan'dan çekilme kararına ABD Kongresi'nden karşı hamle geldi. Senato'nun en etkili ismi Çoğunluk Lideri Cumhuriyetçi Mitch McConnell, Ortadoğu güvenliğine ilişkin bir yasa tasarısının içinde ABD askerlerinin Suriye ve Afganistan'da kalmaya devam etmesini talep eden bir düzenleme ekledi. Aynı gün Kongre'nin alt kanadı olan Temsilciler Meclisi'nde iki partiden kongre üyelerinin ortak imzasıyla Suriye'den çekilmede kullanılacak muhtemel mali fonları kısıtlamaya yönelik yasa teklifi sunuldu. Senato'da Cumhuriyetçiler tarafından hazırlanan "Ortadoğu'da Amerika'nın Güvenliğinin Güçlendirilmesi Yasası" tartışılırken, çoğunluk Lideri Mitch McConnell'dan kritik bir hamle geldi. McConnell, verdiği değişiklik teklifinde Irak ve Suriye'deki radikal militanların ABD'ye ciddi tehdit oluşturmaya devam ettiğini öne sürerek, bu tehdit bertaraf edilene kadar ABD'nin Suriye'de kalması gerektiğini savundu. McConnell, "Daha önce Irak'tan aceleci bir biçimde çekilmemizin bedelini gördük. Dolayısıyla da ben bu değişiklik önergesiyle ABD ordusu ve ortaklarının teröristlerin kalıcı biçimde yenilgiye

uğratılması hedefine bağlılıklarının devamı için çağrı yapıyorum” dedi. Senato'nun onaylaması durumunda yasanın, Başkan Trump'ın önüne imzaya gitmeden önce Demokratların çoğunlukta olduğu Temsilciler Meclisi'nden de geçmesi gerekiyor. Nitekim **ABD Senatosu, Cumhuriyetçi Senatör Mitch McConnell tarafından hazırlanan Suriye ve Afganistan'dan çekilme karşıtı tasarıya 68'e 23 oyla onay verdi.** Kongre'nin alt kanadı Temsilciler Meclisi'nde de Cumhuriyetçi ve Demokrat temsilcilerin ortak imzasıyla Trump yönetiminin Suriye ve Güney Kore'den asker çekmesini zorlaştıracak tedbirler içeren iki ayrı yasa tasarısı sunuldu. New Jersey'den Demokrat Tom Malinowski ve Texas'tan Cumhuriyetçi Van Taylor tarafından sunulan yasa tekliflerinden ilki 'Suriye'den Sorumluluk İçinde Çekilme' başlığını taşıyor. Teklifin amacı Trump yönetiminin çekilme için kullanması muhtemel mali fonları sınırlamak. Yasa teklifinde, Suriye'deki Amerikan askerlerinin sayısının 1500'ün altına düşürülmesi halinde ABD Savunma Bakanlığı'nın 2019 bütçesinde yer alan mali fonların kullanılamayacağı ifadesi yer alıyor. Fonların serbest bırakılması için Savunma Bakanı, Dışişleri Bakanı ve Ulusal İstihbarat Direktörü'nün DEAŞ karşıtı operasyonların durumuyla ilgili 15 soruyu detaylı biçimde yanıtlaması talep ediliyor. Yanıt beklenen sorular arasında terör örgütü PKK'nın Suriye kolu YPG'nin omurgası üzerine oturan Suriye Demokratik Güçleri'nin (SDG) ABD'nin yokluğunda kendi ayakları üzerinde durabilecek bir askeri güç olarak kalıp kalamayacağı da var. Diğer taraftan Cumhuriyetçi senatör John Kennedy tarafından da aynı yasaya “Suriye’de Kürtleri korumak için kuvvet kullanımı yetkisi” başlığıyla hüküm eklenmesi için değişiklik teklifi verdi.

- **ABD'nin çekildiğine dair emare yok...** Demokratik Suriye Güçleri'nin (DSG) siyasi kolu olan Demokratik Suriye Meclisi (DSM) Yürütme Kurulu İlham Ahmed, ABD'li askerlerin Suriye'de çekildiğine dair bir emare bulunmadığını söyledi. Ahmed, Trump'ın Kürtlerin öldürülmeyeceğine ilişkin güvence verdiğini de belirtti.

ORTADOĞU-AFRİKA

- **Netanyahu'nun yolsuzluk soruşturmasıyla ilgili erteleme talebi reddedildi...** İsrail Başsavcısı Avichai Mandelblit'in, İsrail Başbakanı Benyamin Netanyahu hakkındaki yolsuzluk suçlamalarıyla ilgili iddianamenin sunumunun, nisan ayında yapılması planlanan seçimlerden sonraya ertelenmesiyle ilgili talebi reddettiği bildirildi.

- **Katar'dan Papa'ya 'siyasi krize sivillere dahil edilmemesi' için BAE'ye baskı yapma çağrısı...** Katar'daki Ulusal İnsan Hakları Komitesi, Papa Francis'ten BAE ve abluka uygulayan diğer ülkelere 'ihlalleri durdurma' ve siyasi krize 'sivilleri dahil etmeme' konusunda baskı yapmasını istedi.

AB – AVRUPA

- **Ukrayna'da 'Rusya'nın derinliklerini vurabilecek yetenekte silah üretilmesi' çağrısı yapıldı...** Ukrayna Ordu, Dönüşüm ve Silahsızlanma Merkezi Müdür Yardımcısı Mihail Samus, Apostrof Gazetesine yazdığı makalede, Azak-Karadeniz havzasındaki durumun Ukrayna için olumsuz olduğunu ve bu nedenle Kiev'in 'Rusya topraklarının derinliklerini

varabilecek' yetenekte silah geliştirerek güç dengesini kendi lehine değiştirmesi gerektiğini belirtti.

ABD - AMERİKA

- *Meksika sınırında alarm. ABD, Meksika sınırına 3 bin 500 asker daha sevk ediyor...* ABD Savunma Bakanlığının (Pentagon), yasa dışı göçmenlerin ülkeye girişini engellemek için Meksika sınırında 3 bin 500 asker daha konuşlandıracağı bildirildi. Ek sevkiyatla sınırdaki asker sayısı 5 bin 800'e ulaşacak. Trump, "Ülkemizi büyük kervanlarla yasa dışı işgal girişimlerini durdurmak için güney sınırına daha fazla asker sevk ediliyor. Daha önceki kervanları durdurduk, bunları da durduracağız. Duvarla bu, çok daha kolay ve ucuz olacaktır. İnşa ediliyor" ifadelerini kullandı. ABD Savunma Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı John Rood, Temsilciler Meclisi Silahlı Hizmetler Komitesinde hafta başında katıldığı oturumda İç Güvenlik Bakanlığının, 12 binden fazla göçmenin bulunduğu tahmin edilen iki göç kervanının ABD'ye doğru geldiğini tespit ettiğini açıklamıştı.

- *Trump: Pekin ile büyük bir ticaret anlaşması yapmaya hazırım...* Çin ile ABD arasındaki 'ticaret savaşı' nedeniyle ilan edilen 90 günlük 'ateşkes' sona yaklaşırken ABD Başkanı Donald Trump, yeni ticaret anlaşması için Çin'e daha fazla zaman verebileceğini açıkladı.

VENEZUELA'DA KRİZ

- *Avrupa Parlamentosu: Guaido'yu Venezüella Devlet Başkanı olarak tanıdık...* ABD Başkanı Donald Trump ile müttefiklerinin 'Geçici Devlet Başkanı' olarak tanıdığı Juan Guaido için Avrupa Parlamentosu (AP) da karar çıkardı. Guaido'yu 'Geçici Devlet Başkanı' olarak tanıyan AP, Avrupa Birliği (AB) hükümetlerini ayınsını yapmaya çağırdı.

- *ABD, Venezüella ile Türkiye arasındaki altın ticaretini incelemeye aldı...* ABD'li üst düzey bir yetkilinin Bloomberg'e yaptığı açıklamaya göre ABD, uyguladığı yaptırımların ihlal edilip edilmediğini tespit etmek amacıyla Venezüella ile Türkiye arasındaki altın ticaretini incelemeye aldı. Yaptırımların ihlal edildiğinin tespit edilmesi durumunda, 'ABD'nin harekete geçeceği' ifade edildi.

- *WSJ: Venezüella'daki olaylar ABD'nin Rusya ve Çin'e karşı koyma planının bir parçası... Sonraki hedefler Küba ve Nikaragua...* The Wall Street Journal (WSJ) gazetesi, Venezüella Devlet Başkanı Nicolas Maduro'yu iktidardan düşürme girişimlerinin ABD'nin bölgedeki kontrolünü güçlendirmeye ve Rusya ile Çin'in etkisini azaltmaya yönelik planının ilk adımı olduğunu yazdı. Gazeteye göre Washington'un bir sonraki hedefiyse Küba olacak. Trump yönetiminin bu stratejisini geliştirme sürecinde son 2 yıldır Ulusal Güvenlik Konseyi'nde Latin Amerika ile ilişkileri koordine eden Mauricio Claver-Carone'nin yer aldığı, ayrıca bu planların yapılması üzerinde ABD'li Senatör Marco Rubio ve ABD Temsilciler Meclisi Üyesi Mario Diaz-Balart'ın büyük etkisi olduğu belirtilen haberde, "Venezüella ve Küba'dan sonra ABD'li yetkililerin dikkatleri Nikaragua'ya yönelecek" dendi ve ABD Dışişleri Bakanlığının bu ülkeyi de defalarca eleştirdiğine dikkat çekildi.

- *Guterres'ten Guaido'nun insani yardım mektubuna yanıt: Venezüella hükümetinin onayı gerek...* BM Genel Sekreter Sözcüsü Stephane Dujarric, günlük basın brifinginde Guterres'in Guaido'nun Twitter'dan kendisine ilettiği mektuba yanıt gönderdiğini söyledi. Guterres'in ülkedeki kriz ve Venezüella halkı üzerindeki etkilerinden endişe duyduğunu ilettiğini ifade eden Dujarric, Genel Sekreterin mektubunda, "BM, Venezüella'da insani yardım alanında faaliyetlerini artırmaya hazır ancak bunun için hükümetin onayı ve iş birliği gerek" ifadesine yer verdiğini belirtti.

RUSYA

- *Putin: Kiev, din işlerine kaba bir şekilde müdahale ediyor...* Ukrayna'nın din işlerine kaba şekilde müdahale ettiğini belirten Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Moskova'nın böyle bir adım atmayacağını ancak inananların haklarını koruyacağını söyledi.

ASYA - PASİFİK

- *ABD'nin Afganistan raporu çıkmazı ortaya koydu...* ABD yönetimi Afganistan'da Taliban'la barış görüşmelerine devam ederken, Afganistan'ın İnşası Özel Başmüfettişliğinin (SIGAR) Amerikan Kongresi'ne sunduğu Afganistan raporunda, ABD hava saldırılarının artmasına rağmen, sahadaki durumun değişmediği ortaya çıktı. SIGAR raporunda, geçen yıl ABD Başkanı Donald Trump yönetiminin Güney Asya Stratejisi kapsamında, Afganistan'a yapılan yığınak ve operasyonlardaki ivmenin sahada çok az etki gösterdiği tespit edildi. Raporda, Afgan hükümetinin geçen yıl ülkedeki ilçelerin 56'sını kontrol altında tutarken, bu yıl ise bu oranın yüzde 54'de düştüğü belirtiliyor. Diğer taraftan Taliban'ın ise kontrol ettiği alanların yüzde 14'ten 12'ye düştüğü kaydedilen raporda, Afgan yönetimi ile Taliban arasında el değiştiren çekişme alanları oranının ise yüzde 30'dan yüzde 34'e yükseldiği ortaya çıktı.

- *Japonya, hak iddia ettiği 4 Rus adasını Kuril'lerin bir parçası olarak görmüyor...* Japonya Başbakanı Şinzo Abe, Kuril Adalarını kendi toprakları olarak gördüklerini ancak halihazırda Rusya ile müzakere konusu olan Kunaşir, İturup, Şikotan ve Habomai'nin Kurillerin bir parçası olmadığı iddiasında bulundu.

TÜRKİYE - TÜRK DÜNYASI

- *Japonya'nın kararı hayal kırıklığı yarattı..* Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Hami Aksoy, "Japonya'da, Nisan ayında yürürlüğe girecek olan yabancıların oturma izinlerini düzenleyen yeni yasa kapsamında, yabancı işçi kabul edilmeyecek ülkelere ilişkin yayınlanan taslak bildiride Türkiye'nin de yer alması hayal kırıklığına yol açmıştır" dedi.

TERÖRLE MÜCADELE

- Irak kuzeyi Zap ve Metina bölgelerine 30 Ocak 2019'da düzenlenen hava harekâtları neticesinde, bölücü terör örgütü tarafından silah mevzii, barınak, sığınak ve mühimmat deposu olarak kullanılan hedefler imha edildi.